

Equivalente Maatregelen en KringloopWijzer Akkerbouw

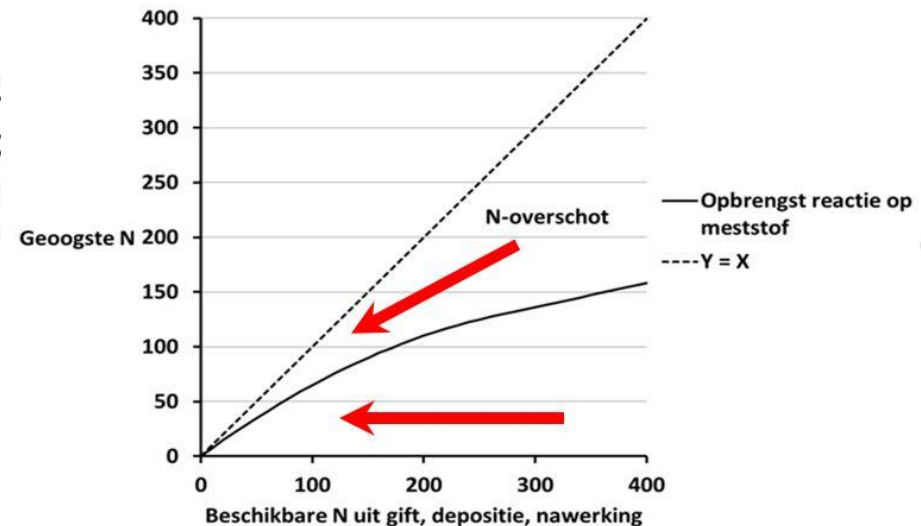
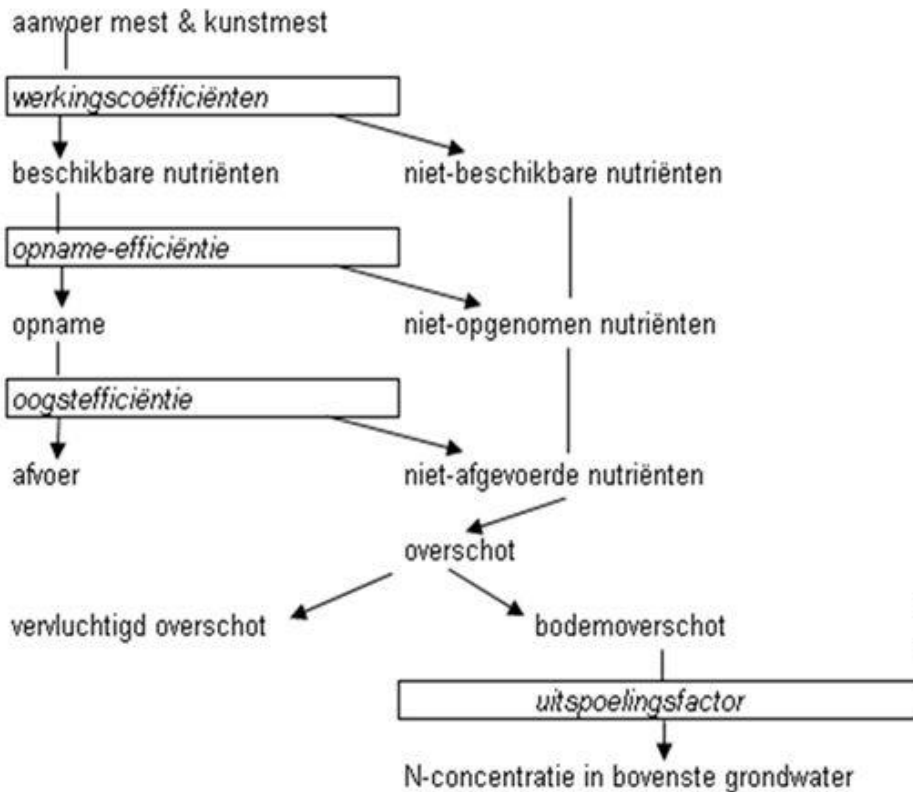
Jaap Schröder

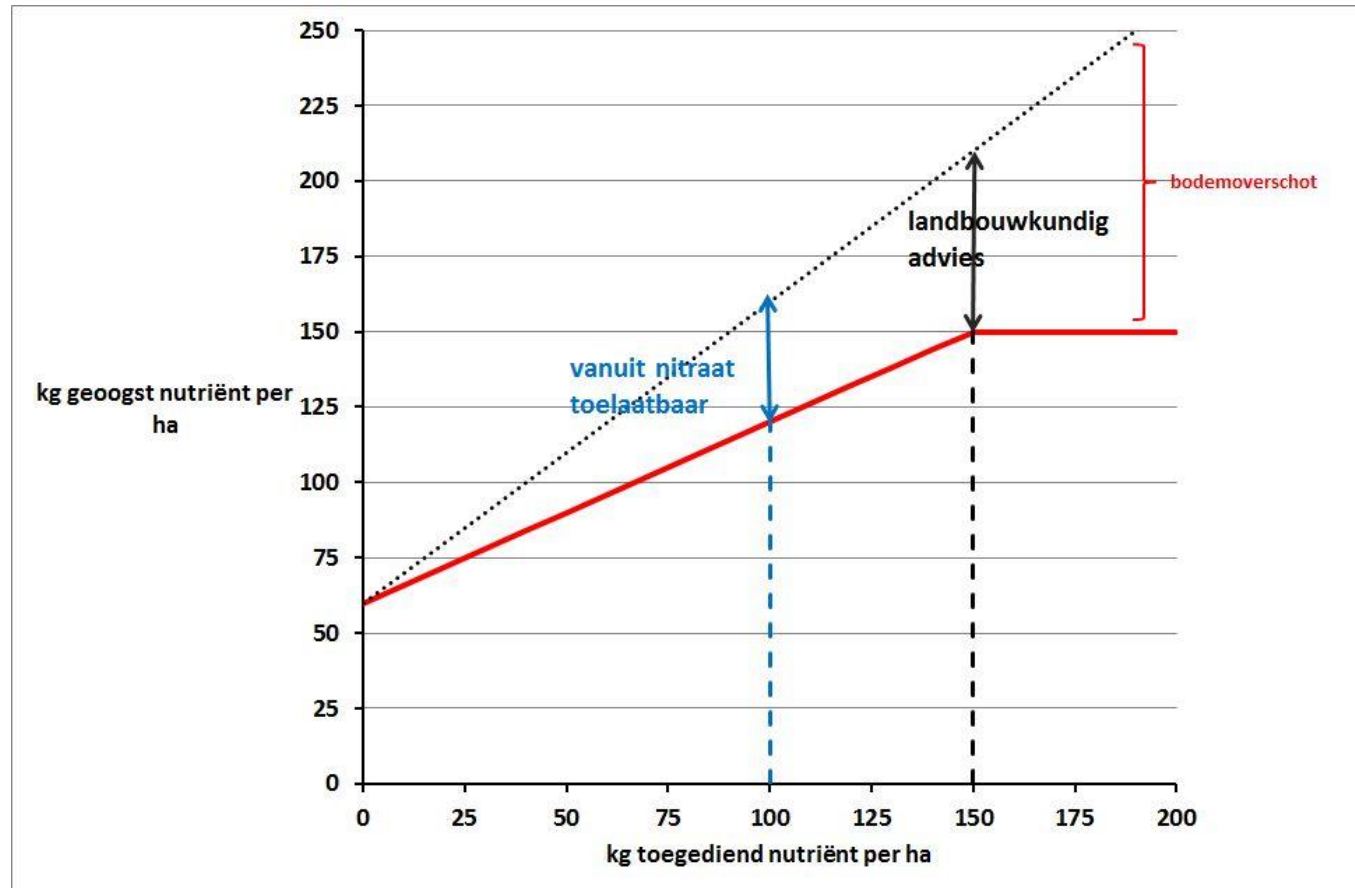
Inhoud

- nitraat-bodemoverschot-gebruiksnorm-bemestingsadvies
  - Equivalente Maatregelen
  - KringloopWijzer Akkerbouw
  - Conclusies
-
- = ***Presentatie van 2 BOA-projecten uitgevoerd in 2017***

Nitraat-bodemoverschot-(kunst)mestgift

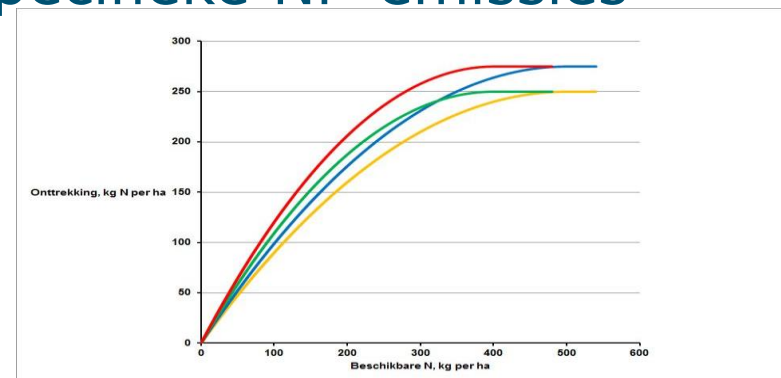

Gebruiksnorm en landbouwkundig advies

Gebruiksnormen op dit moment

- P: differentiatie grassland/bouwland, P toestand
- N:
  - differentiatie maaien/weiden, grondsoort, gewas, (ras)
  - differentiatie naar opbrengst
- Gebaseerd op gemiddelde regionale bouwplan, mestgebruik en grondsoort
- Geen differentiatie naar bedrijfspecifieke NP-emissies

Equivalente Maatregelen (EM)

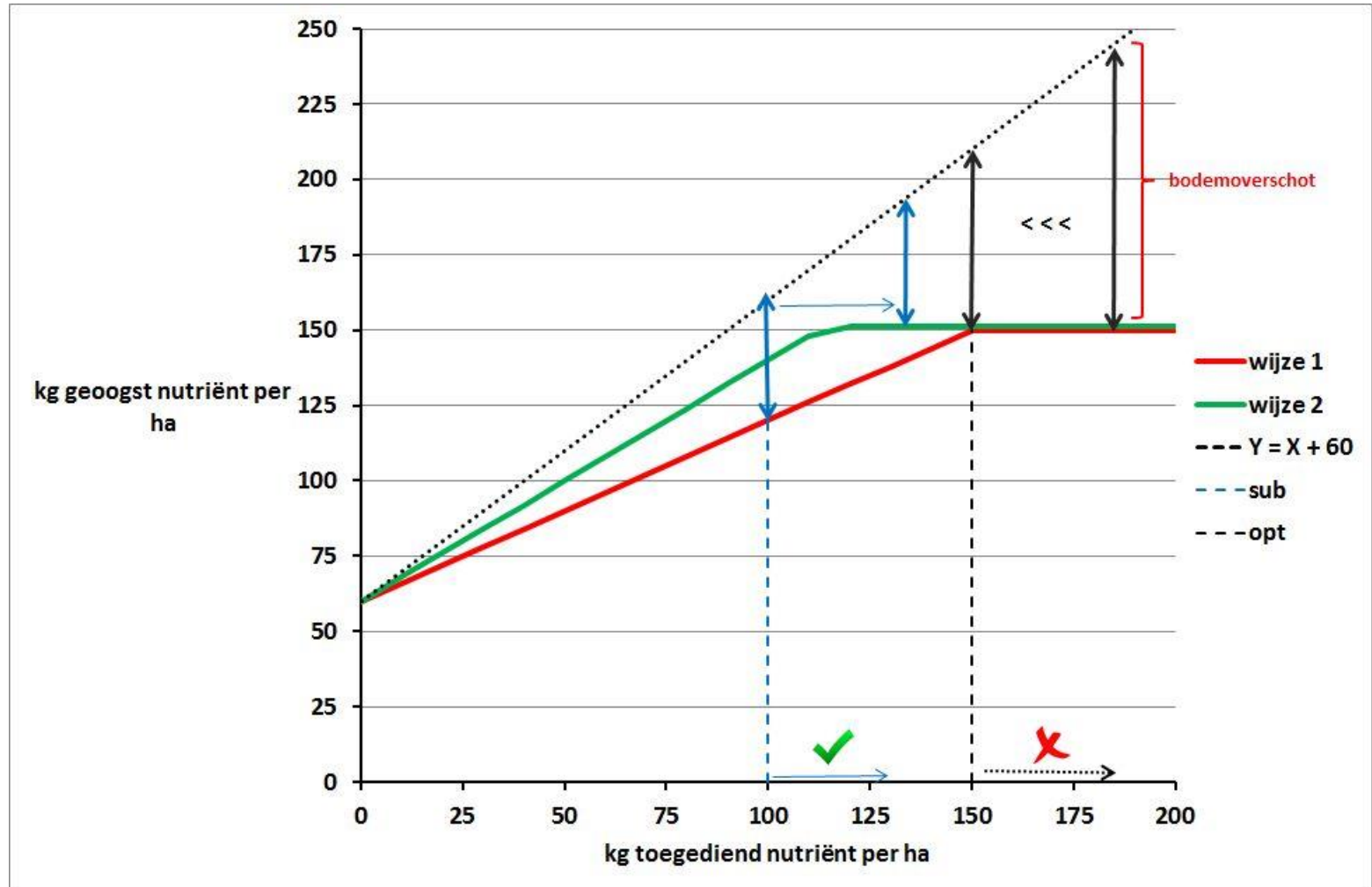
- 5e Nitraatrichtlijn Actieprogramma: verruiming van gebruiksnormen mits alternatief tot minimaal eenzelfde milieuresultaat leidt
- 'EM':
  - Realisaties
  - Handelingen
  - Omstandigheden
- Effectiviteit moet zijn aangetoond, maatregel moet borgbaar zijn

Equivalente Maatregelen (EM)

- Realisaties: aanwijsbaar verlagen bodemoverschot
  - Hogere opbrengsten, afvoer gewasresten
  - Meer gewassen met laag bodemoverschot
- Handelingen
  - Rijenbemesting, geleide bemesting
  - Vanggewas
  - Andere soort (kunst)mest
- Omstandigheden
  - Peilverhoging, beregening, 'bodemkwaliteit'

Maatregel rechtvaardigt alleen dan verruiming ('EM') bij hogere onttrekking

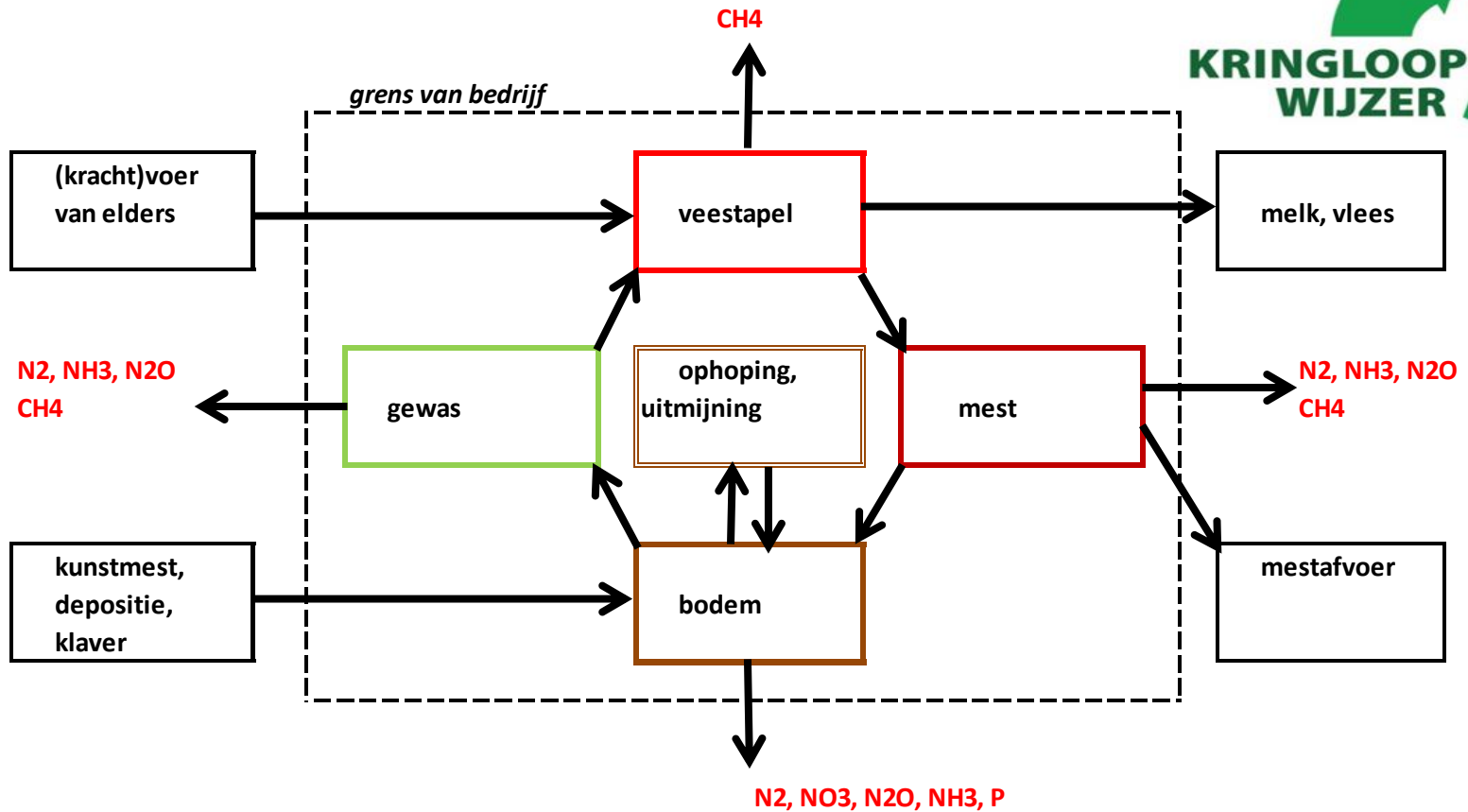

Relatie Equivalente Maatregelen – KringloopWijzer Akkerbouw

- Hoe bepaal of bewijs je dat je een Equivalente Maatregel te pakken hebt?
- Rekenen: NP aanvoer – NP afvoer = NP overschot $\approx$ milieueffect
- Rekenmodel heet KringloopWijzer Akkerbouw

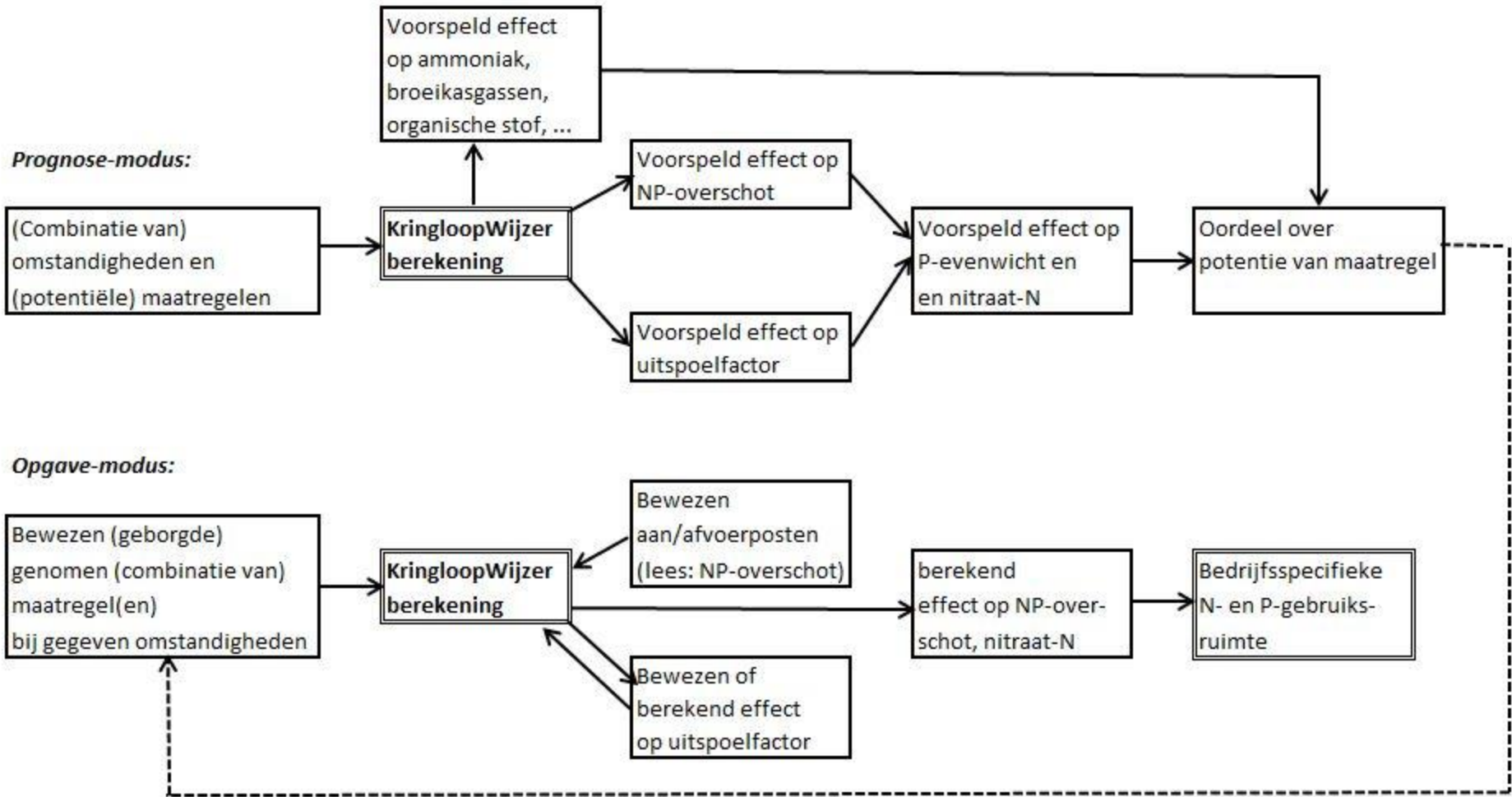
Landbouw, een kringloop met lekkages

KringloopWijzer akkerbouw (1)

- KringloopWijzer is *niet*:
  - instrument om kringloop te sluiten
  - formulier invullen = NP ruimte krijgen
  - instrument om bodemkwaliteit te sturen

- KringloopWijzer:
  - **opgave modus**: om bodemoverschotten te berekenen o.b.v. geborgde invoer en om de aard van verliezen (NO_3 , NH_4 , N_2O , P, GHG) en e.o.s. aanvoer te schatten
  - **prognose modus**: om te verkennen door welke combinatie van middelen een bepaald NP bodemoverschot gerealiseerd wordt (potentiële equivalente maatregelen)

KringloopWijzer akkerbouw (2)

- K LW becijfert over- en onderschrijding van:
  - Gebruiksnorm mest-N
  - Gebruiksnorm werkzame N
  - Gebruiksnorm P_2O_5
- K LW berekent de milieubelasting per alternatief
- Helpt te verkennen of alternatieven een even grote milieubelasting geven bij hogere (lagere) gebruiksnormen

Invoerscherm met 'uitklapmenu's'

- Kies je gewassen, regio, grondsoort, P-toestand
- Kies welke opbrengst haalbaar is zonder NP beperking
- Geef aan hoeveel hectare van een gewas geteeld wordt
- Kies omvang, aard en wijze van bemesten per gewas
- Verken hoe / bereken dat aan milieudoel ('bodemoverschot') voldaan wordt

Kringloopwijzer Akkerbouw 2017 DASHBOARD

Invoer

Gewassen en bemesting

Grondsoorten

Pw klassen

Aanvullende vragen

Scenario's

Sla actief scenario op

Laad scenario

Vergelijk scenario's

Print in- en uitvoer

Uitvoer

Uitvoer

Naam van actief scenario:

Default scenario.xlsx

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

Sluiten

WAGENINGEN UR
For quality of life

Gewas: Maximaal haalbare opbrengst (ton vers / (ha x jaar)):

Oppervlakte (ha): Grondsoort:

Bijproducten afvoeren?:

Mestontvanger?: Standaardwaarde eerste mestgift: Pas nu toe op ALLE gewassen

Mestgiften

Organisch gift 1

Soort: Hoeveelh. (m3/ha): Maand: Methode:

Organisch gift 2

Soort: Hoeveelh. (m3/ha): Maand: Methode:

Organisch gift 3

Soort: Hoeveelh. (m3/ha): Maand: Methode:

Toedieningswijze mest en kunstmest

mest: (* 1.00)

kunstmest: (* 1.25)

navigeer

Scroll door de gewassen

<< >>

1 van 65

|<< >>|

Zoek gewas:

acties

Kunstmest-N norm

 AutoCalc&Save

Kunstmest-N (kg/ha) Korting om aan gebruiksnorm te voldoen

norm: %

Bereken gebruik en gebruiksruiimte N en P2O5

	mest-N	werkzame N	P2O5
Gebruiksruiimte (kg/ha)	<input type="text" value="170"/>	<input type="text" value="189"/>	<input type="text" value="60"/>
Gebruikt (kg/ha)	<input type="text" value="205"/>	<input type="text" value="217"/>	<input type="text" value="77"/>
RESTEREND (kg/ha)	<input type="text" value="-35"/>	<input type="text" value="-28"/>	<input type="text" value="-17"/>

Ruimte op bedrijfsniveau (NIET noodzakelijkerwijs de ruimte die u door Dienst Regelingen toegekend gekregen heeft)

mest-N (kg) mest-P2O5, w.o. kunstmest-P2O5 (kg) kunstmest-N (kg)

			N		P2O5		e.o.s.
			prognose	opgave	prognose	opgave	
Aanvoer	Depositie	(kg/ha)	30	30	1	1	
	Veenmineralisatie	(kg/ha)	0	0			
	Aanvulgrond	(kg/ha)			0	0	
	Biol. N-binding	(kg/ha)	0	0			
	Organische mest	(kg/ha)	85	85	38	38	
	Kunstmest	(kg/ha)	89	89	0	0	
TOTAAL			203	203	39	39	2067

Afvoer	Hoofdproduct	(kg/ha)	134	152	56	63	
	Bijproduct	(kg/ha)	0	38	0	9	
	Kluit	(kg/ha)			0	0	
TOTAAL			134	190	56	71	

Overschot totaal	(kg/ha)	69	13	-17	-32
w.v. NH3-N	(kg/ha)	10	11		
w.v. N2 en N2O	(kg/ha)	24	1		
w.v. NO3-N	(kg/ha)	34	1		

Nitraat	(mg/l)	46.0	1.5
---------	--------	------	-----

	mest-N	werkzame N	P2O5
Gebruiksruimte (kg/ha)	170	150	50
Gebruikt (kg/ha)	85	146	38
RESTEREND (kg/ha)	85	4	12

Ruimte op bedrijfsniveau

De hier berekende totale gebruiksruimte is NIET noodzakelijkerwijs de ruimte die u door Dienst Regelingen toegekend gekregen heeft.

mest-N (kg)   mest-P2O5, w.o. kunstmest-P2O5 (kg)   kunstmest-N (kg)

7140   **2100**   **3874**

Bedrijfsinfo

Scenario

Bedrijfsareaal (ha)

Aantal gewassen

Arealen per grondsoort (ha)

klei

loess

zand

veen

Broeikasgasemissies (kg CO2 per ha)

CO2 direct

CO2 indirect

N2O direct (als CO2)

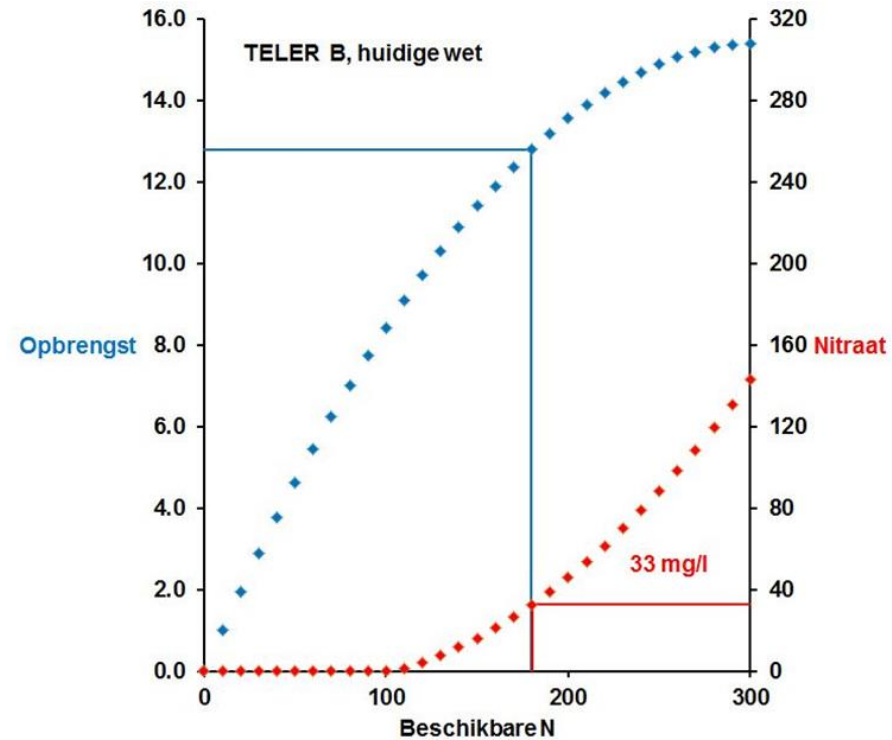
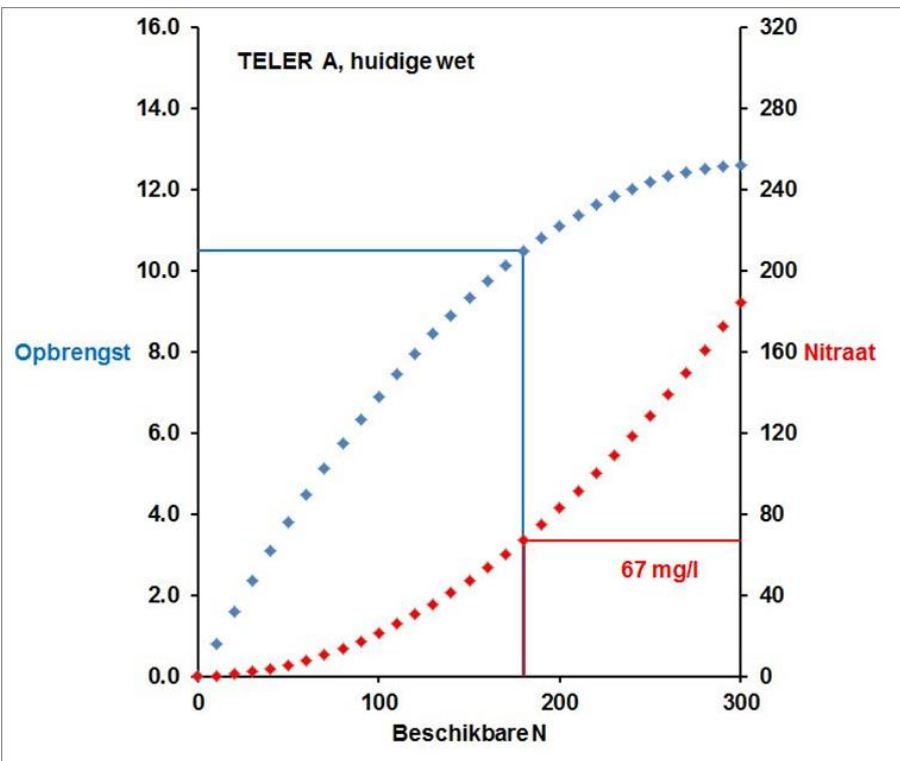
N2O indirect (als CO2)

Totale CO2 emissie

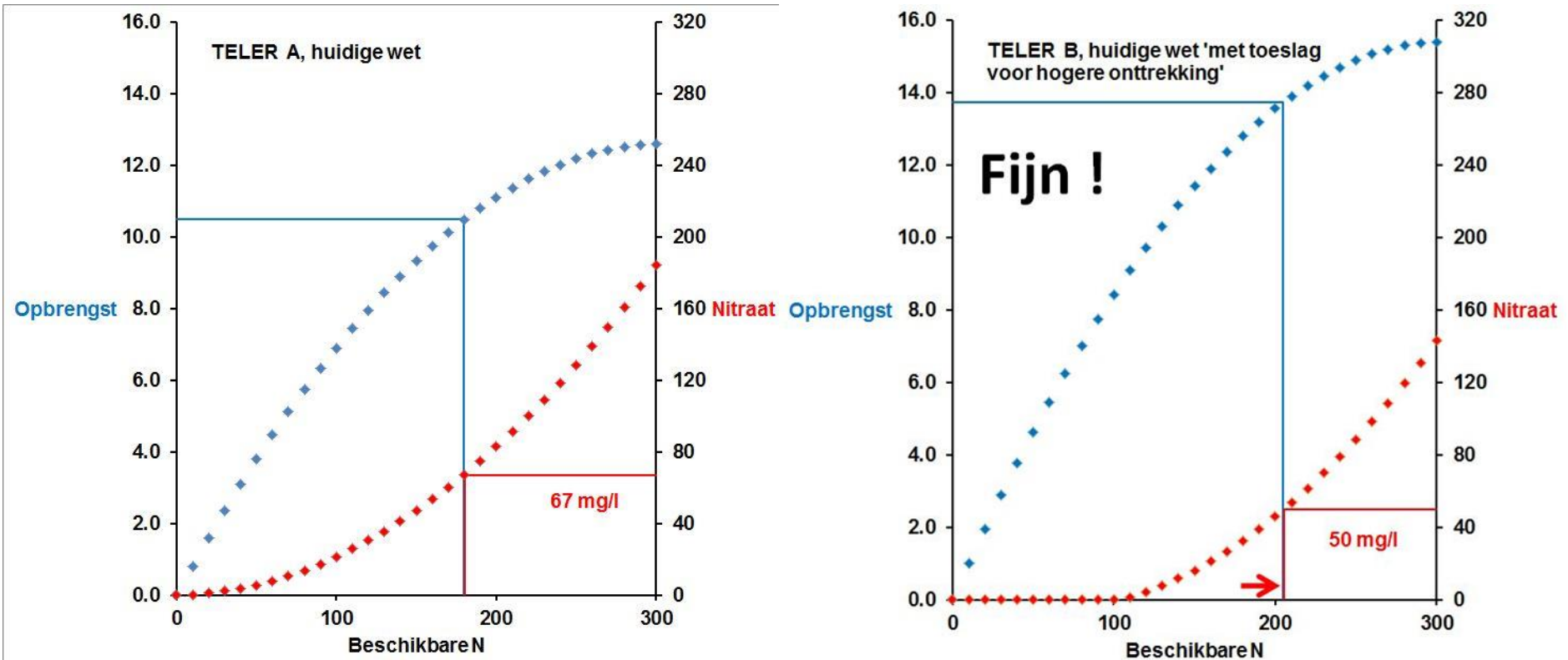
Conclusies

- Equivalente Maatregelen: gemakkelijker gezegd dan gedaan:
- Referentie: waar meet je aan af of er iets veranderd is?
- Borging: bewijslast
- Relatie tussen opbrengst en gehalten...
- Tweezijdigheid onvermijdelijk om landelijk eenzelfde milieuresultaat te behouden

Gebruiksnorm gemiddeld OK, maar ongunstig voor TELER B

TELER B tevreden, maar gemiddeld fout

Gemiddeld OK, maar TELER A nog ontevredener

